

doma. Nám je jasné, že národ by si ani nič nanútiť nedal, a preto celý jeho budúci osud je v jeho rukách. 847

AÚD KSČ Praha. F. 38, a. j. 473/129—132. Záznam vysielania. Strojopisný prepis.

550

1944, november 23. [Slovensko.] — Ďalekopis štábu nemeckého veliteľa na Slovensku H. Höfleho nemeckému štátnemu ministrovi K. H. Frankovi v Prahe so žiadosťou o podporu pri pripravovanej akcii veliteľstva ochrannej zóny na západnom Slovensku proti partizánskej brigáde „Ján Žižka“.

Tajné!

Veliteľstvo ochrannej zóny pripravuje na 28. 11. veľkú akciu proti veľkej bande západne od Trenčína a vzápätí proti veľkej bande Jána Žižku. Žiadame o čo najsilnejšiu podporu silami zo susedného moravského priestoru na základe priamej dohody s veliteľom ochrannej zóny a o podriadenie týchto síl po dobu akcie.

Nemecký veliteľ na Slovensku odd. IA,
Greiner
SS obersturmbannführer.

SÚA Praha. A 110-5-47/65. Originál ďalekopisného záznamu. (Z nemčiny preložila HT.)

551

1944, november 24. [Londýn.] Depeša ministra dr. H. Ripku čs. konzulovi v New Yorku dr. Papánkovi s niektorými informáciami o otázkach týkajúcich sa Slovenského národného povstania.

Tajné!

Tobě a Hurbanovi. Dodatečně si uvědomuji, že naše cirkulárka o jednání se slovenskými delegáty¹ neodpověděla na všechny Tvoje dotazy z Tvé depeše 126.

1. Není vůbec pravda, že by bylo v naší vládě nedorozumění ohledně potrestání provinilců a o kompetenci Národních výborů. Přirozeně, protože jde o otázky velmi komplikované, trvalo delší dobu, než jsme se dohodli o konečných textacích, oba návrhy o retribuci a o Národních výborech však byly vládou schváleny již před několika nedělemi.

¹ Porovnaj dokument čís. 546 z 16. 11. 1964.

2. Povstání na Slovensku nestalo se na povel Londýna ani o něm nerozhodli jiní činitelé na Slovensku. Již jsme Vás informovali, že od počátku srpna byli naši na Slovensku a my zde informováni o úmyslu Němců obsadit Slovensko. Jak naši na Slovensku, tak prezident i vláda byli shodného mínění, že se na obsazení Slovenska Německem musí odpovědět aktivním odporem. O tom byla plná shoda mezi naším Londýnem a našimi na Slovensku.

3. Úloha Čatlošova nebyla nám zcela jasná. Zřejmě zhruba tak od července t. r. počal hrát i na druhou stranu, když viděl, že Německo prohraje. Pokusil se navazovat styky se sovětskými vojenskými činiteli a zároveň s některými činiteli domácího odboje. Ani slovenští delegáti nám nedovedli plně vyjasnit Čatlošovy manévry. Když jsme se o nich dověděli v srpnu, vzkazovali jsme jak do Moskvy tak na Slovensko, že s Čatlošem se v žádném případě a v žádné formě jednat a počítat nemá. To jsme také řekli rozhlasem. Jak víte, Čatloš nejdříve v bratislavském rozhlasě Němce uvítal, ale pak utekl k partyzánům a od nich byl dopraven do Ruska. Co je s ním nyní nevíme.

4. O zajištění Viesta a Goliana nedostali jsme dosud žádných přímých zpráv od našich ze Slovenska. Víme jen to, co hlásil německý a bratislavský rozhlas. Ale právě v těchto hlášeních bylo mnoho rozporů, které ukazovaly na to, že ani Němci, ani Bratislava nevěděli, jak by věci měli propagačně co nejlépe využít.

5. Dvě skupiny našich vojáků a partyzánů opět již navázaly tajný telegrafický styk s našimi v Rusku a jejich prostřednictvím s námi. Pokračují v bojích po partyzánském způsobu a snažíme se, aby se jim dostalo pomoci od Rusů. Z pochopitelných důvodů nesmí se nic uvádět o místě a způsobu jejich bojů.

6. Patrně většina členů Slovenské národní rady se zachránila; někteří, jako Šrobár a Šoltész, jsou s Němcem na Podkarpatské Rusi. Ursíny a Novomeský odletěli do Moskvy a odtud pojedou na Podkarpatskou Rus, nebude-li do té doby osvobozena již část Slovenska.

Ripka.

AMZV Praha. Depeše odeslané, 1944, čís. 3185 (N. Y. 254). Nešifrovaný záznam(?) odeslanej depeše. Strojopisný priepis.

552

1944, november 25. Moskva. — Depeša čs. velvyslanca v Moskve Zd. Fierlingera čs. ministerstvu zahraničia v Londýne so zprávami pre prezidenta Beneša, týkajúcimi sa funkcie SNR, zajatia Viesta a Goliana a ďalších udalostí na Slovensku.

Tajné!

Prosím předat panu prezidentovi.

1. Tvá 414.¹ Gottwald je toho názoru, že SNR vytvořivší se v ilegaltě, musí se státi orgánem skutečně reprezentativním, to jest musí nakonec být potvrzena

¹ Šlo o depešu z 22. 11. 1944, obsahující následující Benešov odkaz: „Pro Tebe, Gottwalda a Kopeckého ve věci rozhovorů s delegací SNR:

Ursíny a Novomeský si představují, a v tom, zdá se, vyjadřují názor mnohých členů SNR, že by SNR měla fungovat na Slovensku jako hlavní orgán až do řádných voleb. Zejména mají pochybnosti, že by se měla dát nějak volbami potvrdit SNR nebo nově volit jiný prozatímní centrální orgán slovenský. Naproti tomu zastává prezident, vláda i Státní rada zde, jak to bylo dohodnuto s našimi poslanci v Moskvě, stanovisko, že co nejdříve musí být ve všech částech